

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS ŠIAULIŲ IR TELŠIŲ APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, tel. (8 5) 261 73 66, faks. (8 5) 261 73 66, el. p. info@vaistaiga.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.

Atstovo duomenys: Vilniaus g. 263, LT-76337 Šiauliai, tel. (8 41) 39 98 22, faks. (8 41) 39 98 22, el. p. šiauliai@vaistaiga.lt.

Telšių rajono savivaldybės tarybai

2021-10-15 Nr. TR5-77(5.5E)

Kopija

Telšių rajono savivaldybės merui

TEIKIMAS

DĖL TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2019 M. SPALIO 31 D. SPRENDIMO NR. T1-368

Telšių rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2019 m. spalio 31 d. priėmė sprendimą Nr. T1-368 „Dėl Telšių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kurio 1 punktu patvirtino Telšių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas).

Vykdamas Telšių rajono savivaldybės administracinę priežiūrą nustatyta, kad:

1) Aprašo 7 punktas neatitinka teisinio reguliavimo, nustatyto Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau - Įstatymas) 2 straipsnio 14 dalyje, vadovaujantis kuria, „*turto valdytojas – valstybės ar savivaldybių institucijos, Lietuvos bankas, valstybės ar savivaldybės įmonė, įstaiga ar organizacija ir šio įstatymo 10 ar 12 straipsnyje nustatytais atvejais kiti juridiniai asmenys, patikėjimo ar nuosavybės teise valdantys, naudojantys valstybės ar savivaldybės turtą ir disponuojantys juo*“. Vadovaujantis šia teisės norma, Telšių rajono savivaldybės administracija – savivaldybės biudžetinė įstaiga, o savivaldybės įstaigos kaip turto valdytojai Aprašo 7 punkte jau yra išskirtos. Tuo tarpu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, savivaldybių institucijos yra savivaldybės taryba ir savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (pavaduotojai) (kai ši (šios) pareigybė (pareigybės) steigiama (steigiamos) ir kai šiai (šioms) pareigybei (pareigybėms) suteikiami vykdomosios institucijos įgaliojimai). Atsižvelgiant į tai, jei Aprašo 7 punkte kaip turto valdytoja išskiriama savivaldybės taryba, turėtų būti išskiriama ir savivaldybės vykdomoji institucija arba vartojama bendrinė sąvoka – savivaldybės institucijos;

2) Aprašo 8 punkto 8.2 papunktis neatitinka teisinio reglamentavimo, nustatyto Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2 punkte, nurodančiame, kad savivaldybių turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja „*savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos – patikėjimo teise*“. Dėl šio teikimo 1 punkte paminėtos argumentacijos savivaldybės administracijos atskirai išskirti nereikia, tačiau šį punktą reikėtų papildyti patikėjimo teisės subjektu – savivaldybių institucijomis;

3) Aprašo 8 punkto 8.3 papunktis neatitinka teisinio reglamentavimo, įtvirtinto Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2 punkte, nustatančiame, kad savivaldybių turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja „*kiti juridiniai asmenys – šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytais atvejais pagal turto patikėjimo sutartį*“. Atsižvelgiant į šią teisės normą, kiti juridiniai asmenys negali savivaldybių turto valdyti, naudoti ir disponuoti juo pagal panaudos sutartį;

4) Aprašo 9 punktas prieštarauja Įstatymo 8 straipsnio 2 daliai, nurodančiai, kad „*subjektų, valdančių, naudojančių savivaldybių turtą ir disponuojančių juo, teises ir pareigas nustato įstatymai, savivaldybių tarybų sprendimai, šių subjektų įstatai (nuostatai) ir turto patikėjimo sutartis šio*

įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais.“ Šioje teisės normoje nėra numatyta panaudos sutarties galimybė;

5) Aprašo 13 punkto 13.2. papunktis prieštarauja Įstatymo 12 straipsnio 3 daliai, kurioje numatyta, kad „<...> Sprendimą dėl turto perdavimo patikėjimo teise kitiems juridiniams asmenims priima savivaldybės taryba. Tokiame sprendime turi būti nurodyta savivaldybės institucija ar įstaiga, įgaliota sudaryti turto patikėjimo sutartį, juridinis asmuo, pagal įstatymus galintis atlikti savivaldybių funkcijas, *sutarties galiojimo terminas, kuris negali būti ilgesnis kaip 20 metų, jeigu įstatymai nenustato kitaip.* <...>“ Tai reiškia, kad sutarties galiojimo terminas negali būti ilgesnis kaip 20 metų, tačiau nebūtinai jis turi būti 20 metų;

6) Sprendimo 17 punkto 17.2 papunkčiu Taryba nustatė, kad sprendimus dėl savivaldybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise taip pat priima ir savivaldybės administracijos direktorius.

Toks teisinis reglamentavimas nebeatitinka Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatų.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 26 punkto nuostatomis, *savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija „sprendimų dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto priėmimas“*. Pagal šio įstatymo 48 straipsnio 2 dalies nuostatas *„savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, susijusias su savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto, remdamasi įstatymais įgyvendina savivaldybės taryba“*.

Įstatymo 12 straipsnio 1 dalies teisės normose taip pat imperatyviai nustatyta, jog *„savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, vadovaudamosi įstatymais, įgyvendina savivaldybių tarybos“*. Atkreiptinas dėmesys, jog pagal Įstatymo 9 straipsnio 4 punkte įtvirtintą viešosios teisės principą *„sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto turi būti sudaromi tik teisės aktu, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turto, nustatytais atvejais ir būdais“*. *Įstatymo nuostatos nenumato galimybės savivaldybės tarybai įgalioti kitą savivaldybės instituciją perduoti savivaldybės nuosavybės teise valdomą turtą patikėjimo teise Įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams (savivaldybių institucijos, įstaigos ir organizacijos, savivaldybių įmonės)*.

Pažymėtina, jog Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs apeliacinį skundą, 2020 m. spalio 6 d. nutartyje (civilinė byla Nr. e2A-1682-933/2020) taip pat konstatavo, jog pagal nutartyje aptartą Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo ir Lietuvos Respublikos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo teisinį reguliavimą, *savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymas gali būti perduotas patikėjimo teise „tik savivaldybės tarybos sprendimu“*.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog ***sprendimą dėl turto perdavimo patikėjimo teise gali priimti tik savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas įgyvendinanti savivaldybės taryba.***

Atkreiptinas dėmesys, kad ir kitos Aprašo teisės normos (15.2, 18, 19, 20 ir pan. punktai) reikalauja peržiūrėjimo ir atitinkamų pakeitimų pagal šiuo metu Įstatyme nustatytą ir galiojantį teisinį reglamentavimą;

7) Aprašo 44 punktas neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau - Įstatymas) 14 straipsnio 1 dalies, todėl turėtų būti papildytas subjektais, kuriems savivaldybių turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad biudžetinėms įstaigoms savivaldybių ilgalaikis turtas gali būti perduodamas panaudos teise ir ilgesniam nei 10 metų laikotarpiui, nes šiuo atveju nėra taikoma Įstatymo 14 straipsnio 4 dalis.;

8) Aprašo 57 ir 58 punktai numato, kad panaudos gavėjas gali atnaujinti panaudos sutartį, kas prieštarauja Įstatymo 9 straipsnio 4 punkte įtvirtintam viešosios teisės principui, vadovaujantis kuriuo, *sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto turi būti sudaromi tik teisės aktu, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turto, nustatytais atvejais ir būdais*. Panaudos atnaujinimo galimybės nei Įstatymas, nei kiti teisės aktai nenumato;

9) Aprašo 63 punktas koreguotinas (atitinkamai koreguojant savivaldybės nekilnojamojo turto panaudos sutarties formą) atsižvelgiant į Įstatymo 14 straipsnio 5 dalį, vadovaujantis kuria, *išskiriami du panaudos sutarties nutraukimo pagrindai, kai panaudos sutartis:*

- a) privalo būti nutraukta: „*panaudos davėjas **privalo nutraukti** panaudos sutartį, jeigu panaudos gavėjas nevykdo veiklos, dėl kurios buvo perduotas valstybės ar savivaldybės turtas, arba šį turtą naudoja ne pagal paskirtį.*“;
- b) gali būti nutraukta: „*panaudos davėjas **gali nutraukti** panaudos sutartį, jeigu panaudos gavėjas nevykdo įsipareigojimų savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto einamąjį ar statinio kapitalinį remontą arba kito ilgalaikio materialiojo turto remontą. Panaudos gavėjui, pagerinusiam pagal panaudos sutartį perduotą turtą, už turto pagerinimą neatlyginama.*“;

10) Aprašo VIII skyriuje, vadovaujantis Įstatymo 24 straipsnio 3 dalimi, turėtų būti nustatyta savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo turto įkeitimo tvarka, t. y., kokia tvarka šis turtas įkeičiamas;

11) Aprašo IX skyrius neatitinka teisinio reglamentavimo, nustatyto Įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje, vadovaujantis kuria „*Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą rengia savivaldybės administracija **savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.***“ Aprašo 79 punktas nelaikytinas tokia tvarka.

Pažymėtina, kad vienas iš pagrindinių Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkte įtvirtintų vietos savivaldos principų - savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principas, vadovaujantis kuriuo *savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.* Atsižvelgiant į šį principą ir į nustatytus prieštaravimus aukščiau nurodytoms teisės normoms, Aprašas turėtų būti keičiamas ir suderinamas su dabar galiojančiu teisiniu reglamentavimu.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta aukščiau, ir, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 8 straipsnio 1 dalimi, *s i ū l a u svarstyti Telšių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 31 d. sprendimo Nr. T1-368 „Dėl Telšių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu patvirtinto Telšių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo pakeitimo klausimą.*

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, *teikimas privalo būti apsvarstytas artimiausiame posėdyje (bet ne vėliau kaip per 1 mėnesį) ir apie priimtą sprendimą pranešta Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.*

Atkreipiu Mero dėmesį į tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, *meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šiuo teikimu supažindinti savivaldybės tarybos narius.*

Informuoju Jus apie tai, kad Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti, išskyrus atvejus, kai nurodytų veiksmų įvykdymo terminas yra nustatytas įstatyme ar Vyriausybės nutarime.

Vyriausybės atstovas Kauno ir Marijampolės apskrityse,
laikiniai einantis Vyriausybės atstovo Šiaulių ir Telšių
apskrityse pareigas

Andrius Cechanavičius